

درس هفتم

- فعل معلوم و فعل مجهول
- حرکات فعل مجهول ماضی
- حرکات فعل مضارع مجهول
- نائب فاعل

دبیر عربی استان فارس کارون 646@majid@

فعل مجهول:

فعلی که فاعلش برای ما نامشخص باشد و حرکات مخصوص خود را دارند.

نکته: فعل ها به طور کلی یا معلوم هستند یا مجهول.

فعل های معلوم: فعل هایی هستند که فاعلشان مشخص باشد. دانش آموزان عزیز توجه داشته باشید که از کلاس هفتم تا کنون با فعل های معلوم سر و کار داشته اید.

تقسیم بندی فعل های مجهول:

فعل های ماضی مجهول و حرکات مخصوص آن:

دومین حرف اصلی آن علامت کسره- دارد و حرف یا حروف قبل از دومین حرف اصلی علامت ضمه- دارند به جز حروف ساکن. ضَرْبَ // اُسْتُشْهِدَ //

نکته: در ترجمه فعل های مجهول از مصدر شدن استفاده می شود.

مثال: * (وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ) *: و هرگاه قرآن تلاوت شد (بشود) به آن گوش فرا دهید.

فعل های مضارع مجهول و حرکات مخصوص آنها:

دومین حرف اصلی آنها علامت فتحه- می گیرد و تنها حرف اولش علامت ضمه- می گیرد. يَضْرَبُ // يَسْتَشْهِدُ.

مثال: يُعْرِفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيْمَاهِمُ: تبهکاران با سیمایشان شناخته می شوند.

نکته: از فعل های متعدی (فعل هایی که دارای فاعل و مفعولند) می توان فعل مجهول ساخت، اما از فعل های لازم (فعل هایی که فقط فاعل دارند) نمی توان فعل مجهول ساخت.

نکته: فعل های مضارع از باب های (إفعال - تفعیل - مفاعلة) حرف اولشان علامت ضمه- دارد، اما چون دومین حرف اصلی آنها کسره - دارد مجهول حساب نمی شود، برای مجهول شدن آنها حتما باید دومین حرف اصلی آنها دارای علامت فتحه - باشد.

مثال: يَخْرُجُ - يَعْلَمُ - يُكَاتِبُ

نکته: به اسمی که بعد از فعل مجهول می آید نائب فاعل گفته می شود که علامت اعرابش مانند فاعل یکی از علامت های مرفوع(ـُ) // ان // وَنْ) است. مراجعه به مثال های بالا.

نمونه ها:

عَيْنَ الْأَفْعَالِ الْمَجْهُولَةِ وَ نَائِبِ الْفَاعِلِ ثُمَّ تَرْجِمُ الْعِبَارَاتِ:

(۱) خُلِقَ الْإِنْسَانُ ضَعِيفًا.

(۲) يُفْتَحُ بَابُ صَالَةِ الْإِمْتِحَانِ لِطُلَّابٍ.

(۳) شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ.

دبیر عربی استان فارس کازرون @majid646